

Elmélkedő keresztút

I.

Pilátus halálra ítéli Jézust

Magára a jelenetre emlékezel. Három évi szakadatlan jócselekedet után az Urat bevádolják Pilátus előtt. Az első vád: hogy fellázítja népet. És akkor Pilátus megnézi: milyen ez a lázító? ... És ott áll előtte szakadozott ruhában, maga a megtestesült szelídség. A párthívei – tizenketten voltak. És Pilátus kezdi megérteni, hogy ez az ember nemigen akarhatta megdönteni a római birodalmat ...

Azután jön a második vád: hogy a zsidók királyának mondta magát. Ez már jobban érdekelte a helytartót. És akkor elhangzik az összekötözött ember ajkáról: Az én országom nem e világból való ... Pilátus szeme végigsiklik a főpapokon és farizeusokon, kikről tudja, hogy a szíve mélyén valamennyi gyűlöli őt is, a császárt is és az álmaik mélyén igenis ott van a zsidók királysága. És nem érti: mit gyűlölködnek ezen az emberen annyira, hogy megtagadnak nemzeti múltat, népük történelmét és egyhangúan kiáltják: Nincs királyunk, csak császáruk.

És akkor az a megalázott ember kimondja a nagy szót: Én azért jöttem, hogy bizonyosságot tegyek az igazságról. És Pilátus lemondóan legyint: Mi az igazság? Ő, aki bírói széken ül, lemond az igazság eszméjéről. És most már ki csodálkozhat rajta, hogy egyetlen bűn, egyetlen bebizonyított vád nélkül kimondja az Úr felett a halálos ítéletet.

Ez az első stáció története.

És az első stáció magyarázata? Ez a szó: Mi az igazság?

Pilátus nem hitt benne. Mi azonban azért vagyunk katolikusok, hogy ezer csalódás után is higgyünk az igazságban. De nem abban a bosszúállásból, önzésből összetett érzésben, amit mi igazságnak hívunk. Hanem abban, ami Isten trónjától árad felénk. Az igazság nem ítélet. Az igazság: tisztánlátás.

Ha ekkor az Úr feleletre méltatta volna Pilátust, azt mondta volna: Mi az igazság? az igazságot te apró kis emberi gondolataiddal nem látod. És amíg csak lázadást, királyságot, gyűlölködést keresel nem is fogod meglátni. Mert igazság van, de az arcát csak hívó ember előtt mutatja meg. Az igazság itt ez: Egészen másról van szó, mint amit te gondolsz. Nem királyságról és lázadásról, hanem a világ megváltásáról. Millió emberi bűn van. És hogy a bűnbe belecsontosodott és belerozsásodott ember megint visszaforduljon Istenhez, ilyen óriási, megdöbbentő áldozat kell. Hogy az emberek, akik már nem hisznek becsületben, szeretetben, boldogságban, megint hinni tudjanak benne, ezért halok én meg.

Az igazság itt nem az volt, hogy elítélnek valakit, aki senkinek sem ártott, hanem az, hogy ennek az embernek a vállát mégis millió és millió bűn nyomja. Mert önként magára vett mindent. És az ítéletet nem is Pilátus mondta ki, hanem Isten, vagyis Ő maga, mert szenvedni akart az emberekért.

Az élet keresztútján te sem azt kérdezd: Hol van Isten irgalmassága, jósága? Még azt se, hogy mi az Isten terve. Ne azt kérdezd, mert a szenvedés pillanatában erre még senkinek sem felelt az Isten. Ne azt kutasd: hol a vigasztalás, hanem azt: mi az igazság?

És az igazság az, hogy nem szenvedsz ártatlanul. Ha a bűnről úgy gondolkodunk, mint ahogy a mi Mesterünk tanította, akkor nincs egyetlen ember a földön, aki ártatlanul szenvedne. Mert volt és van mindenkinek gyónnivalója. Mit tettél, hogy kivételt tegyen veled az Isten? Csak könnyörtelenül fel kell tenned a kérdést: Mi az igazság? Az igazság ez: Történelmi bűnökért van történelmi büntetés. Egyéni bűnökért pedig van egyéni büntetés. s az ember csak akkor ember, ha ennek az igazságnak szemébe mer nézni.

Kétezer év óta a kép megváltozott. Most mi állunk összekötözött kézzel Isten előtt a bűneink miatt. És az Isten kimondja a kereszthordás ítéletét a legnagyobb szent felett is. Mit várunk akkor mi? Olyan könnyen kimondjuk: Nem érdemeltem meg ... Erre egy a felelet – és ezt sokszor kérdezd meg magadtól – : Mi az igazság? A kendőzetlen, nyers, tiszta igazság?

II. Jézus felveszi a keresztet

Krisztus keresztje a világ minden bűnének súlya volt.

A mi keresztünk: a mi terheink és életfelelősségünk.

Otthon játszik egy 5 éves kisgyerek. Mindenki irigyli, mert gondja még nincs semmi. Felelőssége csak annyi, hogy vigyázzon a játéokra. Még nem terheli más, csak néhány perc felelőssége.

Azután iskolába kerül. Ott már leckét kap fel, kikérdezik. A felelőssége már nő. A 15-16 éves fiú és lány életében pedig már, mint fellegekkel sötétlő nyári égbolt, megjelenik az első komoly, nagy felelősség. Hogy felkészüljön és felvértezze magát tudással, jellemmel, erkölcsi teherbírással az élet minden jövő eshetőségére. Felelőssége, hogy megőrizze magában az ép idegrendszert, tiszta testet, tiszta vért, tiszta fantáziát. Hogy egy fokkal különb emberré tegye magát, mint amilyenek a szülei voltak. Hogy egy fáradt korban friss lendületet öntsön a katolikus életbe. Ez az ő felelősségük.

Amikor pedig már felnőtt az ember, mindezek mellett még a múlt felelőssége is rázúdul. Tisztességes ember ezt is vállalja. A történelemnek még nincs vége, és amit az apám elhibázott, azt majd kijavítom én, – de azért meg nem tagadom őt. Amikor mi is annyit panaszkodunk, hogy az apáink ették a savanyú szőlőt, és a mi fogunk vásik bele, a múlt felelőssége súlyosodik fölénk.

Az élet fejlődése tehát azt jelenti: mindig több és több felelősség nehezedik ránk. Az eddigieken kívül még: a magyarság eszméjének átadása, a kor megszentelése, a kereszténység továbbadása stb.

És most nézd meg a mai embert. Nincs szó, amitől jobban irtózna, mint ettől: teher és felelősség. Lehetőleg eltűnni, hogy ne is vegyenek észre, tőlem ne kérdezzenek semmit – nem ez a célja mindenkinek? A mai ember élete egyetlen hisztérikus menekülés a felelősség réme elől. És nem veszi észre az egyetlen igazi megoldást: Állj meg! És nézz szembe vele! És ne tartsd az egyetlen lehetséges életformának az élet elől való menekülést. Az élet csak annak engedelmeskedik, aki legyőzi. Hát győzd le, és vállald az élet felelősségét! Ugyanis mondhatnám: Fogd meg és vedd válladra a keresztet!

Ha mai lánynak vagy fiúnak teremtett az Isten, akkor vállald a magad katolikussá változtatásának feladatát. Ha mai édesanyának rendelt az Isten, akkor vállald az életadás felelősségét és a gyermekek nevelésének és megmentésének terhét. Ha mai férfinak teremtett az Isten, akkor vállald a munkának és a katolikus becsületnek felelősségét. Ha mai papnak, akkor az evangélium hirdetésének és mindenki gondjának felelősségét. Ha katolikusnak teremtett, akkor a több munkának, a különb emberségnek, a komolyabb keresztényég felépítésének felelősségét.

Ha a második stáció előtt állsz, és nézed a keresztet magára vevő Krisztus alakját, akkor erről elmélkedj!

III.

Jézus először esik el a keresztnél

Az igazsággal való szembenézés után, az élet felelősége és élet terhek vállalása után, pár lépés múlva, a harmadik stációnál porban fekszik a Krisztus. Aki Isten volt és a legkülönb ember mindenki között. Tudod mire tanít ez? Hogy mindenki eleshet! Hogy ne ítélj el senkit, akit a porban láatsz!

Az első két stáció arra tanít: mint ember mi a kötelességed önmagaddal. A harmadik: mi a kötelességed másokkal szemben. Első kötelességed, hogy el ne íteld őket; hogy a harmadik stációról el ne feledkezz.

Ha láatsz valakit, akitől igazán mást vártál volna, és csalódtál benne, akiről azt hitted, hogy hegycsúcson áll, és most lent látod a porban, jusson eszedbe: mindenki eleshet!

Ha láatsz fiúkat és lányokat, akik tegnap még gyóntak, áldoztak és ma már egyiket sem teszik, és holnap talán már halált kiáltanak az Egyháza, ne ítélj el őket. Mindenki eleshet.

Ha láatsz férfiakat és asszonyokat, akikért tűzbe tetted volna a kezéd, és most megtagadnak mindent, ami szép és szent, gondold rá: mindenki eleshet.

Ha láatsz papokat, akik az igazságot hirdették, és most az ajkukról nem a szeretet, hanem a pénz és az önzés beszél, ne ítélj el őket sem. Mindenki eleshet.

Ezt tanítja a harmadik stáció.

Értsd meg belőle: Nem véthet senki akkorát sem teellened, sem az Egyháza ellen, hogy megszakadna vele szemben az emberi testvériség kötelező törvénye. Az ellenségeinket ne gyűlöld! Sajnáld! Ne átkozd! Próbáld szeretni!

Minden más módszer csődöt mondott már. Meg kellene próbálni egyszer ezt is. Krisztus nem azért esett a földre, hogy az ő hívei az elesettekre rá se nézzenek.

IV. Jézus találkozik az Édesanyjával

Az Úr már felkelt a porból, ahová lenyomta a kereszt súlya. És most szakadt ruhában, arcán porral és vérrel, régi sebekkel és új horzsolásokkal – találkozik az Édesanyjával.

Az első pillanatra az a tömeg ember, aki kísérte Krisztust, azt hitte, hogy anya és fia most elbúcsúznak egymástól. A Szűzanya szemében azonban más volt. Azt kérdezte némán: Most is elküldesz magadtól? Most is fontosabb a többi? Mint amikor először Jeruzsálemben maradtál, és ezer aggodalom között kerestünk? Mint amikor elbúcsúztál az otthoni háztól, mert az útszéli csavargó fontosabb volt Neked? Mint amikor pár szót szerettem volna beszélni Veled, és azt mondtad: Íme, ezek az én anyám és rokonaim! Még most is fontosabbak ők?

A Szentírás nem jegyez fel egyetlen szót sem az Úr ajkáról ennél a találkozásnál. De hogy kellett valami simogató, meleg fénynek lenni a szemében, az biztos. Mert a Szűzanya ettől kezdve nem maradt el a Fiától. Az Úr szeme azt mondta neki: Most már jöhetsz. Most már velem maradhatsz végig.

Ez a stáció nem búcsú, hanem találkozás.

És ezért nem fájdalmas, hanem enyhülést és könnyebbséget hozott az Úrnak az általános nagy hűtlenség közepette.

Az Úr a keresztúton az emberiség minden terhét viselte, képviselt valamennyiünket. A Szűzanya alakja pedig magában foglalt mindent, amit mi életértéknek tartunk. Hitet, kegyelmet, tisztaságot. Az egész kereszténységet. Őbenne tehát a kereszténység közeledett a szenvedő emberhez azért, hogy megkönnyebbítse a keresztjét.

Egészen biztos, hogy könnyebb az élet annak, aki keresztény, mint annak, aki nem az.

A kereszténység megmondja az élet kérdéseinek megoldását. Helyére tesz mindent, ami az életben felesleges limlomnak vagy bajt hozó haszontalanságnak látszik. Megadja az élet értelmét, célját, magyarázatát.

Ezért a keresztény ember: az élet magyarázatát látó ember, akinek nincs megoldatlan kérdése egy sem.

Hallom az ellenvetésedet: Hányszor kerestem én vigasztalást a templomban –, és nem találtam!

Látod: itt a hiba. Hogy vigasztalást kerestél a templomban. És nem az Istent. A templom nem a vigasztalás háza, hanem az Istené. És az Egyház és a vallás nem vigasztalási intézmény.

Itt téved a mai ember. Beosztja az életet. Adófizetés – adóhivatal. Tisztálkodás – gőzfürdő. Betegség – kórház. Vigasztalódás – templom. Pedig ezt így nem lehet. A kereszténység nem vigasztalási intézmény, hanem világnézet és élettartalom. Ha mindenestől magadra veszed, magadévá vallod, teljesen belehelyezkedsz, akkor megkapod a vigasztalását is. De egyedül azt nem.

A Szűzanya nem vigasztalta Jézus Krisztust. Hanem vitt oda töretlen hitet, töretlen kegyelmet, töretlen tisztaságot, töretlen hűséget. Vagyis teljes kereszténységet. És ez jelentett vigasztalást a szenvedő embernek. A kereszténység ugyan sokat beszél az irgalmasságról, túlvilágról, Isten megbocsátásáról. De ezekkel sem vigasztalni akarja az embert, hanem megváltoztatni. És ezekkel a megváltozott emberekkel akarja benépesíteni a földet. És abban a pillanatban, mihelyt valaki a teljes kereszténységet a magáénak vallja, a lelkében életharmónia születik meg. És ez a harmónia, ez a belső egyensúly, ez a minden megoldások megtalálása örökre kiveszi a szívéből a kétségbeesés fullánkját.

Minden negyedik stáció alá ezt kellene írni: Légy keresztény, és akkor egy szót sem kell mondanod.

V.

Cirenei Simon segíti Jézusnak vinni a keresztet

Cirenei Simon hazafelé jött, egész délelőtti fárasztó munka után. És látja, hogy valami gonosztevőt kísérek. És – mint a Szentírás mondja – kényszerítették, hogy vigye a keresztet. Biztos, hogy nem szívesen nyúlt hozzá. De az is biztos, hogy pár lépés után már önként vitte. Mert elég volt annak az elítéltnak roskadozó alakját nézni – utána pedig a kínokban gyönyörködő, gúnyolódó tömeget, amely látta elesni azt az embert, de nem akadt köztük, aki a maga jószántából segített volna. Ő odament. Lehet, hogy az Úr tanításából nem hallott soha egy szót sem. Talán most látta először. Lehet az is, hogy bűnös ember volt, jobban, mint más. De azt hiszem: cirenei Simon üdvösségéről nem kell aggódnunk.

A kereszténységnek, mint életformának, ez a kezdete és egyik legfontosabb tartalma: megkönnyíteni a másik ember keresztjét a magam áldozatával. Az igazi kereszténység tehát azt mondja: Magad vigasztalását ne keresd. Másokat segíts! Mert ha a kereszténység vigasztalni akar, azt mindig rajtad keresztül akarja.

Meg akarja változtatni az embert. De egészen, belülről. Nem vigasztaló szavakat akar neki adni, hanem világos látást és teherbíró erőt. És azt mondja: Ez a megváltozott, önzéses legyőző ember majd magától és természetesen meg fogja találni a testvériség vigasztaló szavait is, ha arra lesz szükség. Ennek a keze tud majd sebeket selymesen simogatni, ha az kell. És meghallja a gyűlölködő kiáltások között is az emberi árvaság és segélykérés szavait.

És olyan keserves dolog az és olyan végzetes bizonyítvány a mi imaszöveggé és anyakönyvi adattá silányult kereszténységünkről, hogy minket a másik baja voltaképpen nem is érdekel. Gondolj csak utána! Milyen könnyen viseli el az ember a másik baját! És a feltámadó segítő szándék milyen gyorsan elpárolog! És milyen könnyen rábizzuk a segítséget a véletlenre, hogy majd valahogyan lesz. Majd csak akad valaki, aki segít. De hogy az Isten azért tett kereszténnyé, hogy én segítsek rajta, az még lelkiismert-furdalásként is alig szalad át a lelkeken.

Pedig nélküle nincs kereszténység. Ha belülről pogánynak érzed magad, ne imádkozni kezdj éjjel-nappal, hanem tégy jót. És ha imádkozni nem tudsz, akkor ne kezd újra huszonöt-ször a Miatyánkot, hanem tégy jót. És ha gyermekeidért aggódol, akkor ne vasbilincsekkel tartsd őket otthon, hanem tégy jót. És ha nem bírsz a benned égő paráznaság lángjával - tégy jót. Ha alázatos akarsz lenni, ha gyenge a hited, ha gyávának érzed magad: mindenre egy az orvosság: Tégy jót!

Keresztény akkor vagy, ha életformád lett a jóság.

VI. Veronika kendőjét nyújtja Jézusnak

Keresztény akkor vagy, ha életformád a jóság.

És akkor vagy, ha mint drága kincset, fájdalmas és mély szerelemmel őrzöd magadban a Krisztus arcát.

A természetes jóság így lesz benned keresztény jóság. Ha szenvedő embereken kívül magadban hordod a szenvedő Istent is. Ha el nem téveszted az íróasztal vagy a főzőkanál mellett sem, hogy az életed igazi célja: Rá hasonlítani.

Rád bízta magát az Úr. Testével táplált, a lelkedet választotta menedékül. Hát ha száraz kenyeret kell is enned, de légy akár az utolsó hívő abban a világban, ahol tízezrek és tízmilliók kidobják őt a lelkükből. Ne fogadkozz és ne ígérj semmit. De kitéphetetlenül őrizd a lelkedben Veronika-kendő gyanánt az Úr arcát. És ne legyen csábítás vagy félelem, ne legyen kísértés vagy gond, amely el ne halkuljon ez előtt az arc előtt.

Mi mindent látott már a Jézus Krisztus arca!

Mozdulatlanul, szomorú szemmel nézi végig az emberi történelmet. És mozdulatlan és szomorú szemmel veszi tudomásul, hogy a hozzá való hűség és a hit mindig a legelső, ami kiesik az emberek szívéből. Amíg sütött a nap, nagy szavak és vértanúsági fogadkozások szálltak feléje tömegével –, és mihelyt megjelent az első felhő, mindenki jobbnak látta biztonságosabb fedél után nézni. És a Krisztus arca eltűnt a lakásokból, és eltűnt a szívekből is.

De ez az arc ott él minden keresztény ember lelkében. A tiedben is. Nem fog megmozdulni akkor sem, ha te is elhagyod, hiszen több csalódás már alig érheti. Csak talán – mint a limpiászi Krisztusnál – egy könnyel több hull majd a szeméből.

VII.

Jézus másodszor esik el a kereszttel

Veronika kendője után az Úr megint elesik. És ez már nehezebb volt, mint az első. Pedig előtte egy kicsit mintha megpihent volna. Már a kereszttel sem viszi, hiszen az cirenei Simon vállán van. És talán azért volt az Úr még szánalmasabb, mert úgy látták: nem viszi a kereszttel. Amíg láthatóan ott volt a vállán, legalább akadt egy, aki segítette. Most már nem volt egy sem.

A hetedik stáció alá ezt kellene írni: Látható kereszttel nélkül ...
Láthatatlan kereszttel, porba sújtó láthatatlan terhek ...

Ez a katolikus élet is.

A keresztség tagadhatatlanul könnyít az életben. Becsületesnek jobb lenni, mint becsületesnek. Jószívűnek jobb lenni, mint önzőnek. Tiszta életűnek jobb és szebb lenni, mint sárban henteregni. Az élet célját látva könnyebb az élet, mint ha vakon botorkálok. Az örökélet reményével enyhébb minden földi baj, mintha sem a földön, sem a halálon túl nincs remény. Könnyebb az élet, ha Isten kezét látom benne, mintha az emberek gyűlölködését és irigységét. A keresztség életről tehát könnyebbé teszi az ember számára a földi életet.

De ha a keresztségben túl a katolikus életet is vállalom, akkor új terheket és nagy terheket veszek magamra. A kereszttel már nincs a vállamon, mint ahogy a Krisztusén sincs már. Az élet kérdéseire már tudok válaszolni, de láthatatlanul mégis megsokasodtak a terhek.

Mi a különbség, hogy keresztségben vagy-e vagy katolikus? Körülbelül az, mintha valaki partitúrával kezében meghallgat egy hangversenyt, vagy maga ül a hangversenydobogón a zongorához. Az egyik szép és élvezet. A másik már egyéni átélés, de ugyanakkor egyéni kockázat és felelősség is.

Keresztségben lenni: olvasni az evangéliumot. Katolikusnak lenni: feláldozni a kenyéret az evangéliumért.

Keresztségben lenni: elismerni, hogy Jézus Krisztus a világ legnagyobb tanítója. Katolikusnak lenni: kibékülni egy-régi haragosoddal, mert az Úr így akarja.

Keresztségben lenni: megcsodálni Krisztust. Katolikusnak lenni: követni Krisztust.

Ezért van ma olyan sok keresztségben ember és olyan kevés katolikus. Mert teherfölött van már, az a hatalmas vállalkozás, amit egy elméletileg elfogadott tétel gyakorlati vállalása jelent.

A másik teherfölött, amit a keresztségben túl a katolikus jelent: az Egyházzal való tartozás, annak minden következményeivel.

Vállalni az Egyházat, múltját. Aki katolikus, annak vállalnia kell VI. Sándort is. Nem az életét, mert az bűnös volt, hanem a hivatalát, méltóságát. Mert feje volt az Egyháznak, és amikor tanított, tisztán csengett ajkáról a kinyilatkoztatás. És ha százannyi bűnt követett volna

is, Isten tette Őt Egyháza fejévé, az az Isten, aki a tagadó Péterből törhetetlen sziklát tudott faragni.

Ne hidd azonban, hogy az Egyház múltját vállalni nehéz. VI. Sándor bűneiről mindenki beszél, ugyanakkor azonban lényegesen kevesebbet emlegetik a korszak másik emberét, aki összeszedte a proletárgyerekeket, tanította őket, adott nekik kenyeret, ruhát, cipőt. Néri Szent Fülöpöt, Kalazanci Szent Józsefet lényegesen kevesebben emlegetik. Pedig ők is abban a században éltek, mint VI. Sándor. Hidd el: nyugodtan vállalhatod az Egyház múltját!

És vállalhatod az Egyház jelenét is.

Manapság nem előny, ha valaki a katolikus Egyházhoz tartozik. De nincs a világon eszmerendszer vagy mozgalom, amihez való tartozás mindig csak előnyt jelentett volna. És ha ők el nem hagyták zászlójukat a nehéz napokban, és tudtak éhezni miatta, mi sem lehetünk náluk hitványabbak. A mai feladat ez: Töretlenül őrizni magadban a Krisztushoz való hűséget és millió csalódás után is szeretni az embert. De hogy ez milyen óriási teher, azt csak az tudja, aki megpróbálja megvalósítani.

Vállalni az Egyház jövőjét. Bármiképpen is alakul az. Ez a jövő Isten kezében van. Bárhogyan rendelkezik, hogy éhezést és hajléktalanságot, kolduskenyeret és minden honnan kizárt életet jelentsen katolikusnak lenni, tudni fogjuk, hogy Ő akarta így és a földi próbaidőt hűséggel teljesítjük tovább.

Ezek a katolikus élet több terhei.
Ezeket mutatja a hetedik stáció.

VIII.

Jézus találkozik a jeruzsálemi asszonyokkal

Ennél a stációnál az Úr nem vigasztal. Azt mondja: Engem sirattok? Magatokat sirassátok, meg a gyermekeiteket. Mert ha a zöld ággal ez történik mi lesz a szárazzal? Ez igazán nem vigasztalás, hanem a halál előtt adott, jövőt látó komoly figyelmeztetés. A nyolcadik stáció alá ezt kellene írni: Akit az Úr ismer, attól többet vár, mint könnyeket.

Könnyekkel és siránkozásokkal a Krisztuson nem segítünk. De önmagadon és gyermekeiden sem. Megmondom: mi segít. A hit. Egyedül és kizárólag a hit. De nem az a lelked mélyén élénken pislákoló gyenge derengés, amely hősi teljesítménynek veszi azt is, hogy nagy nehezen el mer menni templomba. Hited akkor volt, ha ez már nem is kérdés. És nem is kerül erőfeszítésbe. Hited akkor van, ha gondolkodás nélkül vállalsz mindent, ami a katolikumhoz tartozik.

A könnyek megjelennek katolikus szemben is. Talán még gyakrabban, mint másnál. És ez lehet fájdalom, lehet a szíved túlcordulása, lehet Isten felé kiáltó kérés, lehet magányos gyötrődés, de siránkozás, magadat sajnáló gyerek-tehetetlenség nem lehet. Mert akit az Úr ismer, attól többet vár, mint könnyeket.

A te arcodat pedig ismeri. Azért küldött, hogy meghódítsd neki az életet. És akármennyire gyengének érzed is magad, van annak egy területe, amit senki ki nem vesz a kezéből. Te magad. Ezt tedd katolikussá! Ne sírj a Jézuson, ne sirasd az Egyházat, hanem segíts, ahol tudsz!

IX. Jézus harmadszor esik el a keresztt alatt

Ismét porban fekszik az Úr.

Már annyira kimerült, hogy attól félnek: ott hal meg előttük. De nem halt meg, mert a poharat az utolsó cseppig ki kellett ürítenie. Ez a IX. stáció nagy tanítása: Nem halhatsz meg az út vége előtt!

Pedig néha könnyebb volna meghalni. Mint minden reggel neki gyürkőzni a nap birkózásainak, és minden este újra remegni az éjszaka fölrajzó gondjaitól. Vagy a betegség megújuló kínjaitól. Üldöztetéstől és a jövő kilátástalanságától. Könnyebb lenne meghalni. De a dolgok katolikus megoldása sohasem a halál, mindig az élet. A magadat Isten kezébe helyező élet. Az igazsággal, önmagad hitványságával, de ugyanakkor Isten terveivel és segítő kegyelmével is számító élet. Minket nem azért küldött az Isten, hogy meneküljünk az élet elől, hanem, hogy meghódítsuk azt Jézus Krisztusnak. És meg is fogjuk hódítani. Nem a papok, hanem az Egyház. Mihelyt a papok szent papok lesznek, és mihelyt a katolikusok igazán katolikusok, abban a pillanatban győzött az evangélium. És ha az Isten ezért a célért 500 lépést vár tőled, nem tehetsz csak 490-et. Akire út vár, annak azt végig kell járnia. Akire szenvedés vár, annak el kell szenvednie, akire próba, annak azt ki kell állnia. És addig nem halhatsz meg, amíg minden feladatodat nem teljesítetted.

A világ fájdalomtengeréből Isten mindenkinek ad egy pohárral. Ő is kiitta. Te is ki fogod inni.

De álljon feletted ennek a mondatnak vigasztaló tartalma is.

Amíg Isten akar tőled valamit, addig megóvja az életedet. Amíg munkát bíz rád, addig kenyeret is ad. Mit félsz akkor? Katolikusnak lenni ennyi: halálig Isten szolgálatában érezni magad és ugyancsak halálig érezni, hogy szeret és gondoskodik rólad. Új felelősség, új feladat, új nekifeszülés – látod, ezért kell a katolikumhoz mindig fiatalnak lenni. A katolikumba nem beleöregszik az ember, hanem visszafiatalodik hozzá. Akkor is, ha már 80 éves, de akkor is, ha az elfáradt lelkű 18 éves öregek közé tartozik.

X. Letépi Jézus ruháit

Az Úr áldozata itt már elérkezett a beteljesedés küszöbére. De ez a stáció – és a következők is – már nem a titkok: hanem a megoldások stációja.

Ott állt Krisztus ruhátlanul az emberek és az emberiség szeme előtt.

És alig értette valaki akkor, alig érti ma is: mi történt ott tulajdonképpen.

Az történt, hogy hóhérkezek gonosz kegyetlensége vagy eltompult durvasága nyomán előttünk áll a második Ádám.

Az elsőt megteremtette Isten a teremtés hatodik napján tisztának és szépnek. A teste Isten tiszta gondolata volt. Azután jött a bűn, és az ember szégyenkezve felöltözködött. Az Istenlehelte szépség helyett rabszolgarongyokat akasztott magára. És most itt a Krisztus. Megváltja az embert. Visszaviszi az emberiséget önmagában az atyai házhoz, oda, ahol még minden tiszta volt és szép.

Azok a gyűlölködő kezek, ezt segítették elő, amikor a bűn következményét és a bűnjelle lett ruhát letépték a második Ádám testéről. Nem tettek mást: összeszaggatták a bűnjelet.

Ezért tartozik ez a stáció a megoldások stációihoz.

Hóhérkezek letépi a ruhát, hogymegmutatkozzék előtted a második Ádám.

És most már érted, hogy Júdás árulása, Pilátus gyávasága, a tömeg rekedt kiáltozása és a korbácsot forgató katonák csak emberi színészek, akik maguk sem tudják, hogy játszanak. És mögöttük ott az Isten, aki izgatottan hadonászó kis emberkéek mögött és által építi a terveit nem tévedő pontossággal.

Megijed az ember Isten nagyságától!

Növekszik az erdőben a tölgyfa. Eső táplálja, napfény melengeti. Isten küldi mindkettőt, Ő tartja életben a fa csodálatos organizmusát azért, hogy majd egyszer a fából kereszt legyen a Fia vállán ...

Föld méhében pihen a vasérc. És Isten úgy intézi, hogy találják meg, kalapálják ki, szög legyen belőle, mely átfúrja Krisztus kezét ...

Édesanyja emlőjét szívja a kisgyerek. Millió betegség fenyegeti. De az Isten vigyáz rá, fejlődik, az anyja ajkáról megtanul beszélni, hogy egyszer szenvedélytől vörös arccal halált kiáltson a Krisztusra ...

Miért nem halt meg gyermekkorában Kaifás és Judás? Miért nem benuult meg a farizeusok lába, mikor mentek lefizetni a tömeget? Miért táplálta Isten az izmokat, melyek Krisztus arcát ütötték, a szeget verték a kezébe?

... És amikor sorban mondod magadban a kérdéseket, lassan derengeni kezd a megoldás.

Hogy a fa, a szög, az üvöltő torok kellettek a megváltáshoz!

És ez az Isten elképzelhetetlen nagysága.

Az Isten irányít mindent, évezredekig készül és dolgozik, hogy az előre elhatározott időpontra minden készen legyen, megvalósulhasson a megváltás. Az ember megint visszatálhasson a helyes útra, kegyelmi életet élhessen, újra Isten gyermekévé változzék, mint volt valaha az első a teremtés hatodik napján.

Ennél, a stációnál nem egy kifosztott ember áll előtted, hanem a második Ádám!

Akinek a testében sejt vagy te is. És aki akarja, hogy az ő útját te is járd. És járod is akarva-akaratlanul.

... Nő az erdőben a tölgyfa. Isten küldi a napfényt és az esőt neki. Hogy majd valaha a gyermeked vagy a feleséged koporsódeszkája legyen. És te elátkozod még az esőcseppet is.

Föld méhében pihen a vasérc. És belőle toll lesz, amivel ráírnak pár sort egy aktára, és holnaptól kezdve nincs kenyered neked se, a gyermekeidnek se. És elátkozod a tollat is, meg a kezét is, mely írt vele.

Édesanyja emlőjét szívja a kisgyerek. Isten védi, óvja, és a te legnagyobb ellenséged lesz belőle. És megátkozod még az anyaméhet is, mely világra szülte.

... Veszed már észre, hogy mennyire elhibázod a dolgot? Ott hibázod el, hogy nem veszed észre Istent, ki a dolgok mögött van, és nem veszed észre a megváltást, mely mindig vérben és ruhátlanságban készül.

Veri az élet az Egyházat. Nincs nap, hogy ne hozna valami megtisztító kegyelmet, le ne tépne egy rongyot a testéről. És nem veszed észre, hogy észrevétlenül fokozatosan és egyre kivehetőbben előtted áll a megtisztult Egyház? Isten keze tette ezt, nem az emberek gyűlölete!

Veri az élet az embert. Téged is, tudom. Gondok és szegénység. Rád szakad a gond, hogy az otthon valahogyan mégis otthon maradjon. Hogy a gyermekeid szívéből az istenhit ki ne kopjon. És egyszer csak önkéntelenül elkezdesz rendszeresebben járni templomba, többször gyónni, áldozni. Látod: az élet korbácsa készíti benned a megváltott embert. A második Ádámot, aki közel érzi magához az Istent, aki tiszta ember, aki sziklák közt és ruhátlanságban is boldognak érzi magát.

XI. Rászegezik Jézust a keresztre

Ráfeszítik Krisztust a keresztre, és megjelenik előttünk a második Mózes.

A zsidók egyszer a pogányokkal harcoltak.

És a harc fölött, a hegy egy kiugró szikláján kitárt kezekkel imádkozott a népért Mózes. És győzelem csak addig volt, amíg azok a karok Isten felé nyúltak. Ha lehanyatlottak: vesztett a nép.

Érted már: miért feszítették az Úr kezeit kitárt karokká? És miért feszít bennünket keresztre és kényszerít állandóan imádságra az élet?

Mert ez az egyetlen menedék.

Értsd meg: nincs harca Istennek, amit ne az ima döntene el! Akár a történelemben harcol az Isten, ahol az ördög az ellenfele, akár érted harcol, amikor a bűn az ellenfeled, akár benned, mikor te vagy az ellenfele. És küszködsz és vergődsz és nem tudsz se jobbra állni, se balra, nem tudsz mondani sem igent, sem nemet. És akkor az élet (nem veszed észre?) kezd keresztre feszíteni. Hogy megszülessen az egy megoldású élet, az egy irányhoz rögzítettség. Ezt akarja Isten!

Új élet és új kereszténység kell. De hogy ezek megvalósulhassanak, új, másfajta ember is. Egyszerűbb, komolyabb, és becsületesebb. Akiből az élet már kiűzte a lustaságot. Ez a sivatagi vándorlás célja. Addig tart, amíg az új, keményebb, őszintébb ember megszületik.

Olyan keserves az, hogy mindenkiben mindig csalódnia kell az Istennek. Érintetlen embert, aki még egyszer sem hajtott térdet az ördög előtt, hiába keresel. Ha nyitott szemmel nézed az életet, látod, hogy a Krisztus mindig csak pótmegoldás. Sok bűnbánat van, igaz. De a hűség olyan nagyon kevés! Visszakanyarodás van, de egyenes vonalú élet nincs! Lelkiismeret-furdalás van, de soha meg nem tagadott szerelem nincs.

Ezt értsd meg: Ne a bűnbánat legyen az életed megoldása, hanem a hűség. Az állandóan Istenhez emelt kar, az állandóan Isten felé emelt szem, a kihagyás nélkül Istenhez emelt lélek.

Ha minden oldalról rád zúdulnak az élet csapásai, ne átkozódj és ne keseregj, mert ez nem ítélet, hanem irgalmasság. Nem engedí levenni a szemedet az égről.

És ha lelkiismereted egy idő óta elcsendesedett és mozdulatlan, ha már nincsenek gátlásaid és szemrebbenés és lélekrebbenés nélkül tudod követni pillanatnyi önzéseidet, vigyázz, mert ez nem irgalmasság, hanem ítélet!

Míg korbácsol az Isten, addig törődik is veled, akkor fontos vagy neki. De ha elhallgat, akkor lemondott rólad. De akkor jobb lett volna nem születned.

Az életben csak ez a kettő van: ítélet és irgalmasság;

És sokszor úgy van, hogy az ítélet éri az események lélektelen sorát, az irgalmasság pedig megtalálja az egyes embert.

Ne várd az Istentől, hogy a süllyedő hajót csodával fenntartja a vízen. De ha a hajón ott süllyed az ő gyermeke is, annak a lelkét megtölti hittel és boldogsággal.

Ha az emberiségnek legnagyobb gondja, hogy elpusztítson és kiöljön az életből mindent, ami szép, az Isten ezt nem fogja megakadályozni. Az lesz az ítélete, hogy hagyja: menjen a maga útján. De ha ebben az elvakult tömegben csak kettő van, aki hú marad hozzá, azt a kettőt megtalálja. És az a kettő nem fog csalódni Benne.

Látod: az emberiség életében és a mi egyéni életünkben is így hajtja, kergeti egymást, így fonódik egybe az ítélet és az irgalom. Mint ahogy egybefonódott Krisztus megváltói halálában.

Ezért lett a kereszt az ítélet faja és az irgalmasság jelképe.

És ezért örök törvénye és egyetlen megoldása az életnek: a kereszt.

Az első Mózes még csak törvényt adott a népnek, vezette a sivatagban, de az Ígéret Földjére belépni már nem adatott meg neki. A második Mózes, a kitárt karú Krisztus már nemcsak törvényt ad és parancsot, hanem erőt és kegyelmet is. És mindenkit bevisz a Boldogság országába, aki utánozza őt, és Istenhez tárt karú életet él.

XII. Jézus meghal a kereszten

Ez a stáció eléd állítja az élet és történelem végső, nagy megoldását: a keresztet.

Mert a kereszt volt Isten gondolatainak irányító eszméje attól a perctől kezdve, hogy bezárult a paradicsom.

A kereszt: ítélet és irgalom.

Ítélet, mert mögötte van Isten, aki nem kegyelmezett egyetlen Fiának. És irgalmasság, mert ugyancsak mögötte van Isten, aki megkegyelmezett minden többi milliiónak.

A keresztút minden stációjában az ítélet és irgalmasság váltogatja egymást. Ezért volt Pilátus – és cirenei Simon. Ezért voltak a zuhanások – és Veronika.

És a keresztben összesűrűsödő ítélet és irgalmasság világánál érti meg az ember igazán az életet. El kell jutni addig a meggyőződésig, hogy csak ez a kettő van az életünkben. Ítélet és irgalmasság. A keresztény életbölcseesség, tisztánlátás és életművészet abban áll, hogy tudjam: melyik szerepel a kettő közül az életem egyes eseményeiben. És ami ítélet, azt alázatosan vállalom, ami irgalmasság, azért hálásan megcsókolom Isten kezét.

XIII. Jézust leveszik a keresztről

Ebben a stációban már nincs titok.

Minden érthető és emberi.

Mert mi volna megszokottabb és egyszerűbb, mint a fiát sirató meg a fiát temető anyja?

Az imént még csapkodtak a dráma hullámai, gyűlölködő kiáltások, a haldokló fel-felsőhajtó szava. Most mindenhol némaság. A homályból elővilágít egy fehér holttest és egy sápadt asszonyi arc. Ezek mögött már nincs titok. Itt már csak a halott mellett virrasztó hűség és emberi könnyek vannak.

Mihelyt az emberek agyáról letisztult a véres köd, először talán a meggyógyított vakok és bénák kérdezték meg maguktól kijózanodva: Mi történt itt tulajdonképpen? Olyan nagy diadal az, hogy a Názáreti már nem járhatja Palesztina útjait? Olyan fontos volt elérni, hogy a koldusoknak, bűnös asszonyoknak meg az útszéli gyermekeknek életével ne törődjék senki? Nincsen most már semmi baj, mert sikerült megölni a világ legjobb emberét?

Rajzottak a gondolatok. És talán egy-két ráncos arcot vagy egy-két gyermek arcát megnedvesítették a könnyek azon az éjszakán ...

De Pilátus biztosan nyugodtan aludt.

Csak talán az a kérdés röpködött körülötte, ami kicsúszott a száján az ítélet házában: Mi az igazság? Tényleg, hát mi az igazság? ... Az, hogy egy embert, aki senkinek sem ártott, keresztre feszítettek? A rablógyilkos nevét meg ujjongva ordította a tömeg? Ez az igazság? És ő ítéletet mondott egyetlen bebizonyított bűn nélkül ... Igazság talán nincs. Jó. De jellem azért még lehetne. Vagy az sincs? ... Emberi érzés és becsület sincs?

Megszólalt az apostolok zaklatott lelke is.

A Mester meghalt. És ők távolról nézték, hogyan kínlódik. Egy asszony oda mert szaladni, ők nem ... És Péter szívét újra meg újra elfogta a fájdalom, hogy a Jézus Krisztus utolsó éjszakáját az ő árulása keserítette meg!

De Barabás, aki megszabadult a halál torkából, az már csak nyugodtan aludt? – Lehet. De az is lehet, hogy megjelent előtte az Úr arca, és ő összehasonlította a magáéval. És megkérdezte csendesen magától: igazuk volt az embereknek, hogy őt választották?

Azt hiszem, azon az éjszakán egyedül a kiterített halott pihent nyugodtan, senki más. Az pihent. De körülötte érzések és tépelődő gondolatok serege vergődött a levegőben.

Megkérdeztem Krisztus mai ellenségeit: Tulajdonképpen miért fáj nektek annyira a Jézus? Szebb lesz az élet, ha az ő nevét nem emlegeti már senki? Voltak a történelemben már cégéres gazemberek: Catilinák, Nérók, Grittik, Básták. Azok nevét senki sem akarja eltörölni az emberek emlékezetéből. Miért fáj nektek a Jézus Krisztus neve?

Megkérdem az élet gyáva Pilátusait, akik elé egyszer kerül az életben komoly döntés. És ez az életük egyetlen nagy pillanata. És éppen ezt a nagy pillanatot hibázzák el. De nem lehet csodálkozni. Ha megszoktad, hogy pontról pontra mindent feladsz, ha természetesnek veszed, hogy mindig a lelkiismereted szava maradjon alul, akkor nem fogsz megállni az utolsó pillanatban, a hittagadás előtt sem. Ha a kő elkezd gurulni lefelé, még nem volt eset a világon, hogy a szakadék előtt egyszerre megállt volna. Az egyetlen komoly biztosíték a józan ész szerint: ha nem kezd el gurulni. Ha nem teszi meg az első fél métert sem. Ha éber lelkiismerettel őrzöd magadban a katolikumot, és nem teszel engedményt senki kedvéért. Másért sem, de magadért sem.

Megkérdem az elvakult tömeget, mely halált kiáltott Jézusra: Jobb most? - Azt mondja: Igen. Legalább nem ámtja a népet.

Ámtás? Ezt mindenki mondhatja, csak te nem, vakon született, aki most látsz! Te sánta, aki most járt tudsz, te beszélsz ámtásról?

Te asszony, akit a vallás és az Isten erősített meg mindenki otthagytott, te fiú és leány, aki az életed egyetlen tiszta örömét Krisztustól kaptad a gyónásban és áldozásban – te beszélsz ámtásról? Te beteg, akit a Krisztus szeretetéért gondoztak és ápoltak! Te árva, akit Krisztus nevében istáptak –, te beszélsz ámtásról?

A halál színe előtt elhalkul minden vádaskodás, és elsápad minden hazugság.

Emberek! Mikor vonjátok le a következtetést abból, hogy meghalt a Krisztus?

XIV. Jézust eltemetik

A temetés a keresztút utolsó stációja.

Az a hatalmas és drámai ív, amely megindult az első stációkkal, fellendül a megváltás gondolatkörének és a katolikus életnek magaslataira, mely elérte csúcspontját a megoldások stációiban, itt leér megint a földre.

A temetés már emberi kötelesség, amit nem akadályozott meg sem ellenség, sem gyűlölködő Kaifás, sem hitetlen tömeg, sem gyáva világ, Krisztus temetése mintha lecsöndesítette volna a zajló hullámokat.

De csak azért, hogy a szélcsendben annál biztosabban induljon meg az Egyház élete és a te katolikus életed is.

Mert az utolsó stáció befejezés és kezdet egyszerre. Megpihenés és új útra indulás. Életet teremtő koporsó és életet szülő anyaméh. Könnyekkel hímzett szemfödél, reménnyel hímzett pólya. Halódó élet és éledő halál.

Ne hidd, hogy mikor az Úr lezárta a szemét, azért tette, hogy vége legyen mindennek. Nem. Csak annyi történt, hogy Ő már a maga munkáját elvégezte. És elkezdődik a miénk.

Az Úr utolsó szava volt: Beteljesedett. De ez annyit is jelent: Kezdődjék!

Krisztus lehuntya szemét. És most vegye át tőle a szót a katolikus ember, a világtörténelem legtöbbet érő embertípusa. Felszerelve a megváltás nagyszerű energiáival, távlataival, programjával.

De természetesen a megváltozott életet önmagadban kell kezdened.

Sokszor igazán nem lehet csodálkozni, hogy vannak embertömegek, melyek el akarják törölni a föld színéről az Egyházat. Mert ha látják, a mi hitvány, hamis álarc-katolicizmusunkat, ami mögött nincs semmi –, mit is gondoljanak? Ha a katolikum csak hazugság és szemforgatás, akkor pusztuljon. Teljesen igaz. És igaz marad mindaddig, amíg a katolikus arc mögé katolikus gondolatvilágot nem teszel, amíg a katolikus szavak mögött katolikus jellem nem lesz. Hitványságot takaró szép szavakkal nem fogjuk megnyerni az Isten csatáját. Csak akkor, ha félredobunk minden emberi okoskodást és számíthatást, felülemelkedünk a félénk emberi okosságon és érvelésen és mindent megkockáztatva: egészen katolikusok leszünk.

Kit tartson az Úr mindenre elég erősnek, ha nem minket?
Kiben bízson Krisztus, ha nem mibennünk?

Mai férfiakban, akik mégis csak többet kaptak a katolikumból, mint az ötven évvel ezelőttiek. Mai asszonyokban, akik már látják, hogy az otthont, a női méltóságot, a gyermekek tiszta mosolyát semmi más nem tudja megvédeni, csak a hit! Mai fiúkban és lányokban, akik még nem fáradtak, még ép az idegrendszerük, és még tudnak kockázatos életnek is vidáman és sóhajtozás nélkül nekiindulni! Mai papokban, akik közelebb vannak az emberekhez, mint

elődeik, akiknek meg kell mutatniuk, hogy az evangéliumot nehéz időkben is komolyan lehet venni!

Ma holtnak látszik a Krisztus. De mikor arra készülődnek, hogy eltemessék, akkor kezdik igazán látni: ki Ő az embereknek?

A halott Krisztusnál nincs előbb és éltetőbb valóság a világon.

Az utolsó stáció szava: Krisztus meghalt. Most következem én.